II. OPAKOVÁNÍ UČIVA Z NIŽŠÍCH ROČNÍKŮ

1. Přečtěte úryvek z knihy, kterou četli Rózinka s Oskarem o prázdninách.

Žabokudly jsou malý městečko, kde, jak říká naše babi, vidí do talíře každej každýmu. Máme jedno náměstí, radnici, na kopci hrad a naši slavnou školu. Právě tam chodím já, Čalabounová, Žvejkalová, Vřeteno nebo Vášnivý a všichni jsme žáky páté třídy. Není nás moc, asi patnáct, protože jak řikám, Žabokudly jsou maličký město mezi kopcema a lesama. Učitelé nás moc rádi nemají, prej všichni rosteme pro polepšovnu, ale my si to nemyslíme.

Je pravda, že dvě třídní učitelky to s námi vzdaly. Jedna skočila na autobus ani ne čtrnáct dní poté, co do městečka nadšeně přijela. Ta druhá neskočila na autobus, ale skočila pod něj. A bylo to omylem, protože Žlábek zrovna zkoušel bouchací kuličky a Čalabounová zrovna odhodila šlupku od banánu. Jak se úča lekla, tak poskočila a přímo po tý šlupce vjela pod ten autobus. Naštěstí parkoval.

(Jiří Holub: Jak se zbavit Mstivý Soni; upraveno)

a) V prvním odstavci červeně podtrhněte slova nespisovná a nespisovné tvary slov. Potom zkuste text přečíst tak, že všechna vyznačená slova nahradíte slovy/tvary spisovnými. (Totéž můžete učinit i u druhého odstavce.)

b) Vyberte, co je *polepšovna*: ☒ ústav pro výchovu mladistvých provinilců, ☐ ústav pro zlepšování vynálezů.

c) Ve druhém odstavci vyznačte souvětí. Zapište jejich větné vzorce.

V1, že V2. | V1, co V2. | V1, ale V2. | V1, protože V2 a V3. | Jak V1, tak V2 a V3.

2. Oskar s Rózinkou o prázdninách navštívili několik hradů. Přečtěte text o tom, co se o životě na středověkém hradě dozvěděli. Do slov doplňte vynechaná písmena. Pravopis zdůvodněte.

Středov_ě_ké hrady plnily někol_i_k funkcí. Jednou z nich b_y_la funkce ob_y_tná. V pol_i_tické s_i_tuaci středov_ě_ku se však i ob_y_tná sta_v_ba musela v mnoha ohledech podřídit požada_v_kům be_z_pečnosti. Teprve na přelomu 14. a 15. století dávali ob_y_vatelé hradu přednost pohodl_í_ a komfortu. Mus_í_me však m_í_t na pam_ě_ti, že tato slova znamenala v podm_í_nkách středov_ě_ku něco _ú_plně jiného než dnes. Asi si jen tě_ž_ko um_í_me představ_i_t, jak se na takovém hradě b_y_dlelo. S_i_lné kamenné, mnohdy vl_h_ké zdi představovaly neustálý problém – chla_d_. Ob_y_tnou částí hradu b_y_l palác. Přízem_í_ m_ě_lo z obranných d_ů_vodů _ú_zká okna. Hlavní prostorou paláce b_y_l velký sál v patře, doplněný někol_i_ka m_í_stnostm_i_, které sloužily jako ložnice. Součástí hrad_ů_ b_ý_vala i honosná kaple, um_í_stěná většinou ve v_y_ším patře.

(Tomáš Durdík: České hrady; upraveno)

a) Podtrhněte některá slova cizího původu. Pomocí *Akademického slovníku cizích slov* nebo *Internetové jazykové příručky* zkuste vysvětlit jejich význam.

b) Vyberte slova, která nejlépe vystihují význam slova *honosný*:
☐ skvělý, ☐ nádherný, ☐ pyšný, ☐ přepychový, ☐ domýšlivý, ☐ okázalý, ☐ mimořádný.

c) V prvních dvou větách určete slovní druhy. Nadepište je číslicemi nad slova.

d) Napište název hradu, který znáte. _____

Rozliším slova spisovná a nespisovná. NE ☐☐☐☐☐☐ ANO